

POSTANOWIENIE

19 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 19 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.W.

z udziałem R.W.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej R.W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu

z 25 lipca 2025 r., II Ca 777/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od R.W. na rzecz M.W. 5400 złotych kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Uczestnik R.W. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z 25 lipca 2025 r., zaskarżając je w części, wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne:

1) Czy sąd odwoławczy może poprzestać na domniemaniu „rodzinnego celu” przy braku dowodów i pomimo ustaleń o wyzbywaniu majątku, czy też powinien

rozliczyć te kwoty na podstawie art. 45 k.r.o. wprost, z konsekwencją zasądzenia co najmniej połowy wartości uszczuplonego składnika na rzecz drugiego małżonka?

2) Czy sąd odwoławczy może zmienić rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia pełnej oceny kryteriów racjonalnego wykorzystania lokalu, potrzeb i możliwości stron (art. 623-624 k.p.c., art. 43 k.r.o.) oraz czy ma obowiązek – z urzędu – nałożyć w sentencji obowiązek opuszczenia i wydania lokalu przez drugiego małżonka zgodnie z uchwałą z 24 września 2003 r., III CZP 56/03, oraz wcześniejszymi uchwałami z 13 czerwca 2003 r., III CZP 40/03 i III CZP 36/03 jednoznacznie nakazującymi stosowanie art. 624 k.p.c. w sprawach działowych *ex lege* (odpowiednio), a nie tylko *per analogiam*, i orzekanie z urzędu o obowiązku wydania?

Ponadto skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów w szczególności art. 45 § 1, art. 36 § 2, art. 37 § 1 pkt 4, art. 43 k.r.o. i art. 6 k.c., art. 623-624 w zw. z art. 567 § 3 i art. 688 oraz art. 382 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawczynie wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu.

Skarżący nie sporządził prawidłowego uzasadnienia dla wykazania istnienia pierwszej przesłanki kasacyjnej. Nie przytoczył argumentów wskazujących na istnienie poważnych wątpliwości prawnych odnośnie do sformułowanych zagadnień. Nie przedstawił poglądów orzecznictwa i doktryny, nie wskazał na możliwe rozbieżne interpretacje prawne i racje jurydyczne stojące za nimi. Obowiązku tego nie wypełnia z całą pewnością odwołanie się w przypadku pierwszego zagadnienia jedynie do postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca

2023 r., II CSKP 596/22. Ponadto skarżący nie wskazał, aby rozstrzygnięcie przedstawionych zagadnień miało znaczenie dla zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego.

Skarżący nie sprecyzował, które przepisy jego zdaniem wymagają dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni, na co wskazuje użyte przez niego stwierdzenie „w szczególności”. Ponadto nie wskazał we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na rozbieżne orzecznictwo, nie przytoczył żadnych orzeczeń ani poglądów doktryny prowadzących do wniosku o funkcjonujących w praktyce odmiennych interpretacjach powołanych przez niego przepisów. Nie wyjaśnił też szerzej, na czym te rozbieżności miałyby polegać. Przeciwnie, z uzasadnienia wniosku o przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że w zakresie art. 45 k.r.o. oraz 624 k.p.c. linia orzecznicza Sądu Najwyższego jest już utrwalona (s. 6-7 skargi).

Co więcej, nie jest możliwe, aby ten sam przepis stanowił podstawę formułowanego przez stronę zagadnienia prawnego i jednocześnie wymagał dokonania wykładni. Jeżeli przedstawione zagadnienie prawnym jest zagadnieniem nowym, nierozwiązanym w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to nie może przecież budzić rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

W razie, gdy takie rozbieżności istnieją, to nie jest to zagadnienie nowe, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, obciążając skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Marcin Łochowski

(D.Z.)

[SOP]